Lietas Nr. C07090616
Lietas arhīva Nr. C-0312-17/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē, 2017.gada 27.janvārī

Aizkraukles rajona tiesa
tiesnese I.Silicka
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ 2016.gada 13.decembrī Aizkraukles rajona tiesā cēlusi maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses 2016.gada 14.decembra lēmumu Nr.3-11/0067 /pers. A/ prasības pieteikums atstāts bez virzības līdz 2017.gada 13.janvārim trūkumu novēršanai - prasības pieteikuma precizēšanai attiecībā par pieteiktajiem prasījumiem. Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesnese s 2016.gada 27.decembra lēmumu pēc 2016.gada 14.decembra lēmumā norādīto trūkumu novēršanas prasības pieteikums pieņemts un ierosināta civillieta.

Prasības pieteikumā prasītāja norādījusi, ka pušu kopdzīves laikā ir dzimusi meita /pers. C/. Atbildētājs par meitu nerūpējas, no 2016.gada septembra nemaksā uzturlīdzekļus.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja meitas /pers. C/ uzturam 92,50 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadības sasniegšanai. Lūdz noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu, Civilprocesa likuma 128.-130.pantu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu.

Prasītāja norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

2017.gada 11.janvārī tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums par prasību, kurā atbildētājs norādījis, ka prasību atzīst pilnībā. Atbildētājs norādījis, ka pēc minimālās mēneša darba algas palielināšanas mēnesī minimālie uzturlīdzekļi ir 95 *euro*. Norādījis, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē (*lietas 23.-24.lapa*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, 2016.gada 28.decembrī prasītājai un atbildētājam tika izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim (*lietas 29., 30.lapa*).

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa noteic, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datumu, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Tā kā puses nav izteikušas lūgumu par lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, un tiesa to neatzīst par nepieciešamu, ievērojot Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajā daļā noteikto, nosakāms, ka civillieta izskatāma rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesnese s 2017.gada 11.janvāra lēmumu civillietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā 2017.gada 27.janvārī (*lietas 40.lapa*).

2017.gada 11.janvārī pusēm, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei un paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā (*lietas 41.lapa*). Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No prasības pieteikumam pievienotās dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka 2013.gada 15.jūlijā dzimušās /pers. C/ vecāki ir prasītāja /pers. A/ un atbildētājs /pers. B/ (*lietas 28.lapa*).

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam, kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība.

Šā likuma 10.pants paredz bērna tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību, katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Vecāku pienākums apgādāt nepilngadīgu bērnu ir absolūts, un bērnam ir jānodrošina iespēja izglītoties, saņemt pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt savas fiziskās un intelektuālās spējas atbilstoši vecumam un interesēm.

Civillikuma 177.pants paredz, ka līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas nodrošinot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam) (..).

Saskaņā ar Civillikuma 178.panta pirmo un otro daļu, kopā dzīvojoši vecāki aizgādību īsteno kopīgi. Ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

No lietas materiāliem pievienotā 2011.gada 12.aprīļa Aizkraukles rajona tiesas sprieduma lietā Nr.C07024611 redzams, ka pušu starpā apstiprināts izlīgums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu dēla /pers. D/ uzturam *(lietas 18.-20.lapa)*.

No prasības pieteikumam pievienotās Kokneses novada domes Sociālā dienesta 2016.gada 19.oktobra izziņas Nr.1-8/206 par atbilstību maznodrošinātas ģimenes statusam secināms, ka bērnu aprūpi īsteno prasītāja (*lietas 16.lapa*).

No prasības pieteikumam pievienotā Kokneses novada domes 2015.gada 13.novembra rīkojuma Nr.75 kopijas redzams, ka prasītājas darba alga ir 235 *euro* mēnesī (*lietas 15.lapa*).

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem (..).

Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu (..).

Tā kā prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus bērnu uzturēšanai valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, līdz ar to, tiesa nevērtē atbildētāja spējas un finansiālās iespējās tos maksāt.

Uzturlīdzekļus minimālajā apmērā saviem bērniem ir jāspēj nodrošināt katram vecākam, neskatoties ne uz mazturību, ne trūcību, ne kādiem citiem apstākļiem, turklāt jāņem vērā, ka bērna intereses vienmēr būs prioritāras.

Turklāt, no lietas materiāliem pievienotās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Informācijas pieprasījumu apstrādes daļas 2017.gada 3.janvāra izziņas Nr.17/17874, redzams, ka tiesas pieprasītajā laika periodā no 2016.gada janvāra līdz 2016.gada novembri ir guvis ienākumus 7348,65 *euro* apmērā (*lietas 35.lapa*).

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz septiņu gadu vecumam ir 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no septiņu līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus meitas uzturēšanai valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu valstī noteiktā minimālā darba alga prasības iesniegšanas brīdī bija 370 *euro* apmērā, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz septiņu gadu vecumam bija 92,50 *euro* mēnesī, bet no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai bija 111 *euro* apmērā mēnesī. Savukārt no 2017.gada 1.janvāra valstī noteiktā minimālā darba alga ir 380 *euro*, ko paredz jau minēto noteikumu grozījumi, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz septiņu gadu vecumam ir 95 *euro* mēnesī un no septiņu gadu vecuma sasniegšanas 114 *euro* mēnesī.

Prasības pieteikumā prasītāja norādījusi, ka vēlas, lai uzturlīdzekļi tiktu piedzīti no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas.

Civilprocesa likuma 1.pants paredz, ka katrai fiziskai un juridiskai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Prasītāja ir vērsusies savu aizskarto tiesību aizsardzībai tiesā ar prasības pieteikumu 2016.gada 13.decembrī, un, ņemot vērā judikatūru (*skat. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556*), uzturlīdzekļi piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas – 2016.gada 13.decembra.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.

Prasītāja prasības pieteikumā izteikusi lūgumu noteikt sprieduma izpildi nekavējoties, līdz ar to spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Prasītāja, iesniedzot prasību par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam (..), saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos ir atbrīvota.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsummas par vienu gadu.

Tā kā uzturlīdzekļu gada maksājumu summa ir 1137,50 *euro* (92,50 *euro* (decembris), 95 *euro* x 11 (janvāris, februāris, marts, aprīlis, maijs, jūnijs, jūlijs, augusts, septembris, oktobris, novembris) = 1045 *euro;* 92,50 *euro* + 1045 *euro* =1137,50 *euro*), no atbildētāja piedzenamās valsts nodevas apmērs, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, ir 170,63 *euro* (15 procenti no 1137,50 *euro*).

Turklāt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, otro daļu, no atbildētāja piedzenami izdevumi, kas saistīti ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu to faktiskajā apmērā – 8,39 *euro* (*lietas 2.lapa*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu (..), un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei (..).

Tiesa atzīst, ka atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš daļā par tiesas izdevumu piedziņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 250.^{25} pantu, 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, par laika periodu no 2016.gada 13.decembra līdz 2016.gada 31.decembrim uzturlīdzekļus 2013.gada 15.jūlijā dzimušās meitas /pers. C/, personas /personas kods/, uzturam 92,50 EUR (deviņdesmit divus *euro* un 50 centus), bet sākot no 2017.gada 1.janvāra 95 EUR (deviņdesmit piecus *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna septiņu gadu vecumam, un ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna septiņu gadu vecuma līdz pilngadībai.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 170,63 EUR (viens simts septiņdesmit *euro* un 63 centus) un

ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,39 EUR (astoņus *euro* un 39 centus).

Noteikt /pers.B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2017.gada 27.janvāra, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese I.Silicka